

ה"ת 5068/11/17 - א.ש. נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה

ה"ת 5068-11-17 ש' נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 300064/2017

בפני
המבקש
נגד
המשיבה
החלטה

כבוד השופטת, סגנית הנשיאה טל אוסטפלד נאוי
א.ש.
מדינת ישראל

בפניי בקשה להחזרת תפוס - רכב "אודי" מ.ר. 19-886-38 (להלן: "הרכב").

רקע וכללי

כנגד ל.ש., ביתו הקטינה של המבקש (להלן: "הנהגת"), הוגש כתב אישום לפיו ביום 10.7.17 בשעה 00:03, נהגה ברכב ברחוב זלמן שז"ר בנתניה, מצפון לדרום, בנתיב השלישי מימין ובהתקרבה לצומת עם רחוב בני ברמן, סתה באופן פתאומי וחד לתוך הנתיב השני מימין וחסמה את דרכו של מר ארז ברוך ז"ל (להלן: "המנוח"), אשר רכב על אופנוע בנתיב זה (להלן: "התאונה"). כתוצאה מהתאונה נהרג המנוח.

ההליכים בתיק וטענות הצדדים

ביום 9.11.17, עוד בטרם הוגש כתב אישום כנגד הנהגת, הגיש המבקש בקשה להחזרת הרכב בה טען כי הרכב בבעלותו וביום התאונה נהגה בו הנהגת. כן טען המבקש כי מומחה מטעמו בדק את הרכב ואין לו או לנהגת, המיוצגת אף היא על ידי ב"כ המבקש, כל טענה בדבר ליקוי מכני ברכב, עובר להתרחשותה של התאונה או במהלכה. המבקש הוסיף כי הרכב משמש את בני ביתו והוא נמצא בחזקת המשיבה זמן רב. במהלך הדיון שהתקיים ביום 13.12.17, מחק המבקש את הבקשה.

ביום 14.5.18, לאחר שהוגש כתב האישום, הגיש המבקש הבקשה שלפני, בה טען כי חקירת התאונה הסתיימה וכנגד הנהגת הוגש כתב אישום. המבקש ציין כי הרכב לא נרשם כמוצג ולא נמנה על רשימת עדי התביעה בכתב האישום. ב"כ המבקש הצהיר בשם הנהגת, כי לא קמה ולא תקום כל טענה בדבר ליקוי מכאני של הרכב עובר לתאונה או במהלכה. כן ציין המבקש כי הרכב, משרת את בני משפחתו וכי ערכו לא מבוטל.

בדיון שהתקיים בבקשה ציין ב"כ המבקש כי ההגנה חולקת על הממצאים שנקבעו על ידי בוחן התנועה וכי אינו יכול, בשלב זה, לחשוף את קו ההגנה של הנהגת. ב"כ המבקש הוסיף, כי הרכב מוחזק אצל המשיבה במשך קרוב לשנה ועצם ההחזקה לתקופה כה ארוכה מסבה למבקש נזק כלכלי כבד.

ב"כ המבקש הפנה לקביעת בית המשפט העליון בבש"פ 342/06 חברת לרגו נ' מדינת ישראל (להלן: "פסק דין לרגו"), לפיה קיומו של מקור סמכות לתפיסת החפץ אינו מצדיק בהכרח את המשך החזקתו לאורך זמן. כן טען ב"כ המבקש כי בהתאם לפסק דין לרגו, יש לבחון האם מתקיימת עילה להמשך תפיסתו בחלוף הזמן והאם קיימת חלופת תפיסה נאותה אחרת.

ב"כ המבקש טען כי אין הצדקה בהמשך החזקת הרכב קרוב לשנה, כאשר הדיון בתיק העיקרי רחוק מלהסתיים.

המשיבה התנגדה למבוקש וטענה כי לא די בהצהרת ב"כ המבקש לפיה אין לנהגת טענות לגבי תקינות הרכב עובר לתאונה. המשיבה ציינה כי כתב האישום אינו מבוסס רק על תקינות הרכב, אלא אף על ממצאים שעלו מבדיקת הרכב לאחר התאונה, כגון שבר במוט ההיגוי של הגלגל הימני של הרכב. עוד טענה המשיבה כי אין אפשרות חלופית לתפיסה במקרה זה, שעה שההגנה חולקת על הממצאים, וטרם הגישה חוות דעת מטעם מומחה שבדק את הרכב מטעמה. בנסיבות אלה, לגישת המשיבה, יש להשאיר את האפשרות לבדיקה חוזרת של הרכב לאחר עדותו של מומחה ההגנה.

דין והכרעה

המשיבה תפסה את הרכב מכח סמכותה לפי סעיף 32(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן: "הפקודה"), הקובע:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה."

בפסיקה קודמת (ה"ת 9491-05-17 עמירה ששון נ' מדינת ישראל; להלן: "עניין ששון"), עמדתי על התכליות השונות העומדות בבסיס סמכותה של המאשימה לתפיסת התפוס: תכלית מניעתית, תכלית ראייתית ולתכלית חילוט. יש להדגיש כי תכליות אלה, אינן מקבלות עדיפות מוחלטת על פני כל ועליהן לעמוד באיזון אל מול זכויות אחרות.

בעניין לרגו אליו הפנה המבקש, עמד בית המשפט העליון על החלת אמות המידה החוקתיות בהחלטה בדבר התפיסה:

"קיומו של מקור סמכות לתפיסת החפץ מלכתחילה אינו מצדיק בהכרח את המשך החזקתו לאורך זמן, ויש לבחון האם מתקיימת עילה להמשך תפיסתו בחלוף זמן ואם כן, האם קיימת "חלופת תפיסה" נאותה, העשויה להגשים בעת ובעונה אחת להגשים את תכלית התפיסה בלא פגיעה בלתי מידתית בבעל הקניין. מקום בו ניתן למצוא נוסחת איזון נאותה כאמור, ראוי להחילה, תוך שחרור התפוס אגב קביעת תנאים מידתיים הולמים להגשמת תכלית משולבת של הגנה על האינטרס הציבורי ושמירה על זכויות הפרט."

בבש"פ 7715/97 שושנה חג' נ' מדינת ישראל עמד בית המשפט העליון על השיקולים העומדים בבסיס קביעת התנאים להשבתו של חפץ תפוס:

"בשיקולול האינטרסים, תוערך מצד אחד מידת הצורך בהשגרת התפוס בידי המשטרה בהתאם לעוצמת התכלית שהתפיסה נועדה להשיג בנסיבות המשתנות של ההליך הפלילי המתפתח; מצד

שני, ייבחנו היבטים שונים הנוגעים בטיבו של החפץ מבחינת בעל הקנין, כגון האם מדובר בחפץ שהחזקה בו מותרת על פי דין או אסורה...; מה מידת נחיצותו של בעל הקנין בחפץ, ושיעור נזקו משלילת החזקתו בטרם הסתיים ההליך הפלילי. בהקשר זה, עשוי להיות הבדל בין תפוס המשמש אדם לעיסקו ולמשלח-ידו, לבין תפוס שאינו בר-שימוש יומיומי; כן עשוי להיות שוני בין חפץ כלה לבין חפץ שערכו אינו מושפע ממעבר הזמן, וכיוצא באלה שיקולים.

במיתחם השיקולים, לאלמנט משך הזמן בו מוחזק תפוס בידי המשטרה ישנה משמעות באיזון השיקולים הנדרש.

מקום בו ניתן למצוא נוסחת איזון נאותה כאמור, ראוי להחילה, תוך שחרור התפוס אגב קביעת תנאים מידתיים הולמים להגשמת תכלית משולבת של הגנה על האינטרס הציבורי ושמירה על זכויות הפרט".

מן הכלל אל הפרט

בנסיבות המקרה שלפניי, תכלית תפיסת הרכב הינה ראייתית. ודוק, המשיבה סיימה את בדיקותיה ברכב, ובין השאר על בסיס בדיקות אלו, הוגש כתב האישום כנגד הנהגת. בנסיבות אלו, אין המדובר באיסוף ראיות ממש, אלא בחתירה לחקר האמת ובמתן האפשרות לבדיקה חוזרת של הרכב, ככל שיידרש הדבר בעקבות עדות מומחה ההגנה. יצוין כי ההגנה טרם חשפה את קו הגנתה המלא וציינה באופן מפורש כי היא חולקת על ממצאי בוחן התנועה.

על כפות המאזניים עומדת מחד זכות הקניין של המבקש על רכבו, אשר שוויו לטענתו, אינו מבוטל כלל ומן הצד השני, עומד ערך בירור האמת כאשר אמנם חקירת המשטרה הסתיימה, אך כאמור יכול ויהיה צורך ברכב גופו לשם בירור האמת.

בשני עניינים שנדונו לאחרונה בבית משפט זה (עניין ששון וכן ה"ת 5238-09-16, דראל- רם נ' מדינת ישראל), קיבלה תכלית זו את הבכורה על פני זכותם הכלכלית של המבקשים. יש לציין כי בשני מקרים אלה, בדומה לתיק שבפניי, לא היו המבקשים נאשמים בתיק העיקרי. עוד לציין כי שתי הבקשות נדחו, על אף שחלפה למעלה משנה מיום התאונה והתפיסה. במקרה שלפניי, המדובר ברכב המשמש את המשיב ובני משפחתו, כאשר הנהגת היא ביתו של המבקש. לא נטען כי מדובר ברכב יחיד במשפחה וכי הרכב משמש לפרנסת המשפחה. זאת כאשר במקרים שלעיל, דובר היה ברכבים המשמשים את המבקשים בעסקיהם.

איני סבורה כי שונה המקרה שלפניי, מהמקרים שהוזכרו ואף כאן, גובר הערך של בירור האמת על זכותו הקניינית של המבקש ברכב.

סוף דבר

הבקשה נדחת.

המזכירות תשיב את תיק החקירה לידי המשיבה (פרקליטות מחוז תל אביב).

המזכירות תשלח עותק ההחלטה לצדדים.

זכות ערר כחוק.

ניתנה היום, ה' תמוז תשע"ח, 18 יוני 2018, בהעדר הצדדים.